

KIS-603 – Gl. cardan, cartouche filtrante

(RAH da GC – 16 11 96)

CARDAN

“**CARDAN** (1868 ; on disait *de Cardan*, à *la Cardan* ; nom fr. du savant it. *Cardano*, 1501-1576). *Mécan.* Système de suspension dans lequel le corps suspendu conserve une position invariable malgré les oscillations de son support. — *Auto.* Dispositif transmettant régulièrement le mouvement moteur au différentiel du pont, en dépit des oscillations de ce dernier. *Transmission par cardan* (on dit aussi *joint de cardan*).” (*Petit Robert.*)

Gwell e vije bet gant ar *Petit Robert* ober meneg eus ar mell kardan, er c'hentañ tangirri, etre ar voest tizh hag an ahel a-dreñv. A-hend-all ne vez ket meneget an arver ledan ouzh ledan a vez graet hiziv an deiz eus ar mell kardan er c'hirri talerlusket a gaver peurliesañ war ar marc'had goude arnodennoù *TATRA* e Tchekoslovakia ha *CITROËN* e Frañs e derou ar bloavezhioù tregont.

Setu amañ da heul kevatalioù d'ar ger-se e galleg, alamaneg ha saozneg :

<i>cardan</i>	<i>Kreuzgelenk</i>	<i>universal joint</i>
<i>cardan à rotules</i>	<i>Kugelkardan</i>	<i>universal joint</i>
<i>cardan (tourillon de)</i>	<i>Kardanzapfen</i>	<i>pin of universal joint</i>
<i>cardan (arbre à)</i>	<i>Kardanwelle</i>	<i>cardan shaft</i>

Diwezhatoc'h, e 1932, pa zeuas er-maez patrom nevez ar 7 *M.N. Citroën* talerlusket, e voe graet anv gant ijinaourion *CITROËN* eus “*joint homocinétique à bille*” (*Petit Robert* : “**LIAISON HOMOCINETIQUE** : transmission régulière des vitesses entre deux arbres non alignés.”)

Er yezh pemdez e veze graet eus seurt trevnad gant ar vekanikourien “*une cardan*” pe “*un cardan*” hervez ma save en o fenn ar ger “*articulation*” pe “*joint*”. (E-pad ur mare oan bet o labourat e burevioù studi *CITROËN*.)

E geriadur R. LE GLEAU (DCFB.) e kaver ivez : *glin-kardan* ha *touseg* ur ger bet arveret gwechall da vare an dornerezed dre gezeg.

Evidon me a rafe a-walc'h gant *mell kardan* da gevatal da Gl. *joint de cardan*, o vrezhonekaat *cardan* e *kardan* evel en alamaneg.

CARTOUCHE FILTRANTE

Gl. *cartouche filtrante* : graet 'm boa gant Br. *stoubenn sil* e'm geriaoueg diwar-benn an tangarr, diwar Br. *stoub* (a gaver deveradoù anezhañ e GReg. evel *stoubek* pe *stoubennek* "cotonneux", *stoubañ* "boulocher, (se) cottonner", *paper stoub* "buvard". Alese :

Gl. *cartouche de filtre*, Br. *stoubenn ar sil*.

Gl. *cartouche filtrante*, Br. *stoubenn silañ*.

(GC – 24 11 98)

[Testenn kempennet da heul evezhiadennoù RAH]

E'm danvez *Geriadur ar Valeantiz* (GEVA.) e'm bez tro d'ober gant Br. *kardan*. Sk. :

Quel que soit le réchaud choisi, il doit être monté sur cardan.

Forzh pe dommell a vefe en arver, e vo stignet war gardan.

Le compas est suspendu (articulé) sur cardan pour que la rose reste horizontale malgré les mouvements du bateau.

Marc'het (koublet) war gardan emañ ar c'hompaz evit ma chomo a-zremm ar rozenn daoust da fiñvoù ar vag.

NOTENN [RAH – 16 12 98] – Al liester *kardanoù* ne hañval ket dereout ouzh seurt trevnad evit a sell ar c'hompaz. En eneb e ve reizh e “*kardanoù ahel a-raok va c'harr zo da erlec'hiañ*”, o vezañ ma 'z eus daou anezho d'an nebeutañ.